

פעמיים בית-השיטה

מירב בן-גוריון כהן

שעברתי במהלך הכתיבה שהייתה מקבילה ללידת בני הקטן, איתמר, היה תהליך של קבלה והשלמה עם הקיבוץ של ילדותי.

הקיבוץ ההוא הותיר בי משקעים לא טובים. היו תקופות שאמרתי שגדלתי בבתי היתומים בקיבוץ למרות שמטפלות כמו **עמליה היינמן** היו אהובות וזכורות לטוב, אבל הנתק מההורים והעברת המרכז לפעוטון או לגן ולכיתה, היה עבורי קשה מאוד. כשהייתי קמה בלילות לבנותי הייתי בוכה. בוכה על הילדה שהייתי, שבכתי לילה לילה בכמיהה להוריה. בוכה על הכאב בחזה כשצריך להיפרד כל ערב. היה בי כעס גדול על השיטה, והשיטה הייתה עבורי בית-השיטה.

העבודה על התסריט יחד עם גדילתן של **יובל ואביגיל**, סדקה את תחושת היתמות ואווררה אצלי גם את הזיכרונות החיוביים. התחלתי לזכור גם את החופש שינה, ומשחקי ההקפות על הדשא, את שלל הפעילויות מ'חלוץ בודד' ועד מחנה התארגנות. במקום להיתקע רק בגיל הניקות והילדות, המשכתי הלאה אל גיל הנעורים שהיה גיל בו פרחתי בקיבוץ. יובל ואביגיל מחכות להגיע למתנ"ס בבית-השיטה בחגים, והיום היו אורזות וחוזרות. בית-השיטה מסמלת להן בית.

היחס שלי לבית-השיטה הוא יחס מפוצל.

מבחינה רגשית יש שני קיבוצים. האחד הוא הקיבוץ של ילדותי, והשני הוא הקיבוץ שחזרתי אליו אחרי הצבא. כשעזבנו לפני תשע שנים היה לי קשה מאוד לעזוב. הרגשתי שאני בבית, עם משפחה ואנשים שאהבתי. הרגשתי במקום שלי. תקופה ארוכה לא ידעתי מה אני מרגישה. האם כשאני באה לביקור אני חוזרת הביתה? האם אי פעם ארגיש בית במקום אחר? ואם כן איפה ומתי?

אני זוכרת את הפעם הראשונה שהסתכלתי על הדשא והפיקוסים שליד חדר-אוכל והמבט שלי היה מבט אחר. מבט של מי שבא מבחוץ ורואה את הקיבוץ דרך הירוק של העצים והדשאים.

חני אילת (אשתו של אסף אילת) אמרה לי פעם בהקשר הזה שגם עבורה השכונה שבה נולדה בירושלים היא הילדות, הבית הראשוני. וזהו. נוסטלגיה.

אבל אצלי זה לא זהו. אצלי ההזדהות עם בית-השיטה היא הרבה יותר מנוסטלגיה, זוהי זהות שממשיכה להתקיים כל הזמן. גם היום כששואלים אותי מאיפה אני, יש לי שתי תשובות.

בשלוש השנים האחרונות כתבתי סרט קולנוע שמתרחש בקיבוץ. התהליך

חופש. קהילה. אני חווה את המפגש
שלהן עם הקיבוץ ומעמתת אותו עם
שלי.

היום אני רואה ומעריכה את הדברים
שמתקיימים בי ושנצרכו בי בשנות חיי
בקיבוץ. המפגש היומיומי עם אנשים
קרובים, 'השלום' הכול-כך פשוט
כשעוברים לידך במדרכה, תבונת
הכפיים, העזרה ההדדית, המרחבים
הציבוריים, תחושת הרב-דוריות,
השמחות והאבלות המשותפים,
מסורתיות, מוסר עבודה, הרעיון
המבריק של חדר-אוכל, מכבסה,
כריכיה...

התהליך שעברתי עזר לי לחבר את
שני הקיבוצים המפוצלים שהתקיימו
בי. היחס התאזן. היום אני כבר
מסוגלת לחצות את הדשא בחצר בלי
פחד שמאיזושהי פינה יזכירו לי "אסור
לחצות את הדשא!"